

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU ASISTENȚĂ JURIDICĂ GARANTATĂ DE

STAT

MD – 2068, mun. Chișinău, str. Alecu Russo nr. 1 bl. ”A1”, bir. 94
Tel./ fax (022) 31-02-74, e-mail: aparat@cnajgs.md, www.cnajgs.md

HOTĂRÂRE

Nr. 21 din 27 decembrie 2017

*privind aprobarea Strategiei de activitate în sistemul de acordare a asistenței
juridice garantate de stat pentru anii 2018-2020*

În conformitate cu prevederile art.12 alin.(1) lit.a), ale art.13 alin.(5) din Legea nr. 198-XVI din 26 iulie 2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat (Monitorul Oficial, nr.157-160/614 din 05.10.2007) și potrivit pct.3 lit.a) din Regulamentul Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat (Monitorul Oficial, nr.21-24/49 din 01.02.2008), întru realizarea politicii de stat în domeniul asistenței juridice garantate de stat, Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat,

HOTĂRĂȘTE:

1. A aproba Strategia de activitate în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat pentru anii 2018-2020, conform Anexei 1.
2. Prezenta Hotărâre se aduce la cunoștința Oficiilor teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și se publică pe pagina web a Consiliului.

Președintele Consiliului

Emanoil PLOȘNIȚĂ

Secretarul Consiliului

Aurelia PALAMARCIUC

**STRATEGIA DE ACTIVITATE ÎN SISTEMUL DE ACORDARE A
ASISTENȚEI JURIDICE GARANTATE DE STAT
pentru anii 2018-2020**

I. PRELIMINARII

Asigurarea accesului liber la justiție constituie un principiu de bază al statului de drept și o condiție obligatorie ce rezultă din actele internaționale la care Republica Moldova este parte. Asistența juridică efectivă constituie un element de bază al accesului la justiție și statul are obligația de a garanta asistența juridică persoanelor care nu dispun de mijloace financiare suficiente pentru a plăti serviciile juridice.

Obligația de acordare a asistenței juridice calificate rezultă din mai multe acte internaționale:

- a) Declarația universală a drepturilor omului, din 10 decembrie 1948, art. 2,7,8,10,11;
- b) Pactul cu privire la drepturile civile și politice, în particular art. 2 și art. 14 (3 d);
- c) Convenția internațională cu privire la drepturile copilului, în particular art. 12, 37 (d), art.40 (2b);
- d) Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, în particular art. 6.3 (C) și jurisprudența Curții Europene pentru drepturile omului referitoare la articolele respective;
- e) Recomandările și rezoluțiile Comitetului de miniștri al Consiliului Europei referitoare la:
  - Asistența juridică gratuită în materie civilă, comercială și administrativă (No Rec(76)5);
  - Asistența juridică gratuită și consultanță (No Rec(78)8);
  - Măsurile de facilitare a accesului la justiție (No Rec(81)7);
  - Accesul efectiv la lege și justiție pentru persoane sărace (No Rec(93)1) și
  - Libertatea de a exercita profesia de avocat (No Rec (2000)21).
- f) Principiile și liniile directoare ale ONU privind accesul la asistența juridică garantată de stat în sistemele de justiție penală.

De asemenea, obligația de acordare a asistenței juridice calificate și efective și de consolidare a sistemului existent de acordare a asistenței juridice garantate de stat rezultă din art. 20 și art. 26 al Constituției Republicii Moldova; prevederile Codului de procedură penală, Codului contravențional, Codului de procedură civilă și alte acte normative. Angajamentul de a facilita accesul la justiție se reflectă și în documente de politici ce țin de drepturile omului și justiție la nivel național.

II. SITUAȚIA CURENTĂ ÎN SISTEMUL DE ACORDARE A ASISTENȚEI JURIDICE GARANTATE DE STAT

Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat nr. 198-XVI din 26.07.2007, intrată în vigoare la 1 iulie 2008, a adus mai multe inovații cu scopul de a institui un sistem cost-eficient, accesibil și nediscriminatoriu de asistență juridică garantată de stat, precum:

- un nou model de management al sistemului,
- diversificarea tipurilor de asistență juridică garantată de stat și a categoriilor de persoane autorizate să o acorde,
- instituirea unui mecanism de monitorizare a calității serviciilor acordate,
- abordare strategică a domeniului.

Activitatea sistemului în perioada 1 iulie 2008 – 1 decembrie 2017 a demonstrat o serie de **tendințe pozitive**:

- În ansamblu, **sistemul este funcțional**, regulile și procedurile de lucru sunt aprobate, aplicate și revizuite periodic. Este asigurat un nivel minim de resurse, care sunt valorificate cu un grad avansat de eficiență;
- **Cadrul normativ-juridic este în continuă perfecționare**. Atât cadrul legal primar, cât și cadrul normativ secundar, reflectat în regulamentele aprobate de Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat (*în continuare CNAJGS*) au fost revizuite și ajustate periodic, astfel încât acestea să fie actuale, clare, consecvente și fundamentate științific;
- **Numărul și nivelul de calificare profesională a angajaților din sistem este în creștere** ca efect al autoinstruirii, instruirii continue și schimbului de experiență;
- **Gradul de vizibilitate a sistemului a sporit**. Majoritatea factorilor de decizie și a solicitanților de asistență juridică garantată de stat cunosc schema de funcționare a sistemului de asistență juridică garantată de stat. Prin sporirea acțiunilor de mediatizare, sistemul devine tot mai cunoscut și potențialilor beneficiari de asistență juridică garantată de stat, în special pe cauzele non-penale;
- **Spectrul de servicii de asistență juridică garantată de stat extins**. Începând cu 1 ianuarie 2012, sistemul de AJGS acoperă toate tipurile de cauze examinate

în justiție, atât cauze penale, cât și cauze non penale. Asistența juridică garantată de stat poate fi accesată, atât de cetățenii Republicii Moldova, cât și de cetățenii străini și apatrizi în cauzele ce țin de competența autorităților și instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova, inclusiv solicitanții de azil și refugiați. Din anul 2013 au fost extinse serviciile de asistență juridică primară prin instituirea rețelei de para-juriști la nivel național și create premise pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat de către asociațiile obștești;

- **Volumul de asistență juridică acordată este în permanentă creștere.** În anul 2016, numărul de beneficiari de asistență juridică calificată garantată de stat a crescut, în raport cu numărul de beneficiari de asistență juridică calificată în anul 2009 cu aproximativ 147 % . Astfel, în anul 2009 au fost înregistrate 20 096 cazuri de acordare a asistenței juridice calificate, iar în anul 2016 au fost înregistrate 49 743 de cazuri, iar în 2017 urmează a fi depășită cifra de 50 000. În creștere sunt și indicatorii privind asistența juridică primară. Dacă în anul 2013 au fost înregistrate 3705 cazuri de acordare a asistenței juridice primare, atunci în anul 2017 au fost înregistrate circa 10 000 de cazuri.
- **Calitatea asistenței juridice garantate de stat rămâne a fi una din prioritățile de activitate ale CNAJGS.** Unul din principalele obiective fixate de către CNAJGS a fost eliminarea stereotipului precum că, avocatul „din oficiu” are mai mult prestație formală și nu acordă asistență juridică calitativă. S-a acordat atenție tuturor componentelor calității, inclusiv celei de accesare în sistem, elaborare de suport metodologic și standarde de calitate și instruire profesională continuă pentru prestatorii de asistență juridică garantată de stat în baza acestora. A fost instituit mecanismul de monitorizare internă și externă a calității serviciilor prestate de către avocați.
- **Interesul actualilor și potențialilor parteneri ai CNAJGS pentru consolidarea capacității sistemului de asistență juridică garantată de stat este tot mai evident.** Unele relații de colaborare au fost oficializate prin acorduri de colaborare, altele prin proiecte comune. În particular, datorită colaborării și suportului oferit de UNICEF Moldova, PNUD Moldova, UNHCR Moldova și Fundației Soros Moldova a fost posibilă atingerea obiectivelor de dezvoltare a sistemului de AJGS și implementarea acțiunilor strategice.

Cu toate acestea, se constată o serie de **constrângeri și deficiente**:

- **Cadru normativ-juridic și practici cotidiene ce necesită perfecționare continuă.** Există o serie de aspecte conceptuale, ce urmează a fi soluționate prin modificarea legislației ce vizează condițiile și procedura de acordare a asistenței juridice garantate de stat, pentru a elimina, pe de o parte, cazurile de abuz și de a facilita, pe de altă parte, accesarea sistemului de către anumite categorii defavorizate. În mod prioritar urmează a fi dezvoltat și implementat conceptul de

„merit al cauzei”, precum și mecanismul de acordare a asistenței juridice parțial gratuite.

- **Sistemul de verificare a capacității de plată a solicitanților** asistenței juridice garantate de stat s-a dovedit a fi inefficient și nu permite excluderea eventualelor abuzuri din partea solicitanților. Mecanismul de testarea a veniturilor nu funcționează eficient din mai multe cauze, inclusiv: lipsa accesului efectiv la bazele de date (fiscale, asigurări sociale, cadastru, registru, etc.); lipsa unei informații actualizate la zi în aceste baze de date; nedeclararea veniturilor de către populație; imposibilitatea obținerii actelor doveditoare în termeni restrânși.
- **Nu este încă pus în aplicare mecanismul de recuperare a cheltuielilor pentru asistența juridică garantată de stat** în cazurile prevăzute de lege. Deși au fost create premise necesare pentru a pune în aplicare acest mecanism prin modificarea cadrului legal, la moment sunt întâmpinate mari dificultăți în ceea ce privește identificarea cazurilor care impun recuperarea cheltuielilor, verificarea informațiilor privind veniturile beneficiarilor și motivarea deciziilor de recuperare a cheltuielilor.
- **Volumul de lucru este în permanentă creștere** datorită extinderii tipurilor de asistență juridică garantată de stat, spectrului de servicii și prestatori, activității de mediatizare și scăderii capacității de plată a populației. Această creștere nu este direct proporțională cu resursele umane, tehnice și financiare alocate sistemului, necesitând permanent adaptări de rigoare și alocare de suport și resurse suplimentare. Identificarea și alocarea resurselor financiare conform necesităților este crucială.
- **Revizuirea mărimii și modului de remunerare a prestatorilor de servicii de asistență juridică garantată de stat.** În contextul majorării costului bunurilor și serviciilor pe piață în ultimii nouă ani, se atestă o disproporționalitate mare dintre costul serviciilor prestate de avocat în legătură cu acordarea asistenței juridice garantate de stat și remunerarea pe care o primește de la stat. Astfel, pe de o parte, exigențele privind modul de acordare și calitatea serviciilor prestate de către avocați au crescut esențial, dar remunerarea a rămas la realitățile anului 2008. Din acest considerent, majorarea remunerării pentru serviciile de acordare a asistenței juridice calificate garantate de stat prestate de către avocați, inclusiv avocații publici, constituie un obiectiv strategic necesar de atins, în vederea motivării avocaților de a acorda, în general, asistență juridică garantată de stat, și în mod special, de a acorda o asistență juridică calitativă. De asemenea, urmează a fi revizuit și quantumul remunerării para-juriștilor pentru serviciile de asistență juridică primară.
- **Calitatea serviciilor de asistență juridică garantată de stat.** Deși, au fost întreprinse măsuri care au vizat toate tuturilor componentelor calității, inclusiv cele de accesare în sistem, elaborare de suport metodologic și standarde de calitate și instruire profesională continuă pentru prestatorii de asistență juridică

garantată de stat în baza acestora nu putem afirma cu certitudine că obiectivul a fost atins întru totul. Urmează a fi continuată activitatea de elaborare a standardelor de calitate pentru avocații care acordă asistența juridică calificată garantată de stat și instruirea continuă a avocaților în baza acestor standarde. Aceste standarde trebuie să servească drept repere pentru aprecierea calității lucrului avocatului în toate tipurile de cauze. CNAJGS și oficiile sale teritoriale nu au competența de a institui standarde distincte, ci doar suplimentare pentru asistența juridică garantată de stat, or calitatea asistenței juridice garantate de stat nu trebuie să se deosebească de cele mai bune practici și tradiții din domeniu. La moment, CNAJGS este în proces de instituționalizare a mecanismului de monitorizare externă a calității asistenței juridice acordate de către avocați. Până în prezent, la implementarea acestui mecanism s-au constatat multiple dificultăți, deoarece nu au existat capacitățile administrative, financiare, materiale și umane necesare pentru buna realizare a acestei activități. Totodată, CNAJGS împreună cu Uniunea Avocaților urmează să depună eforturi comune pentru promovarea rolului activ al apărătorului, în mod special la faza de urmărire penală, rol care în ultimul timp se încearcă a fi diminuat, atât la nivel de cadru legal, cât și la nivel practic.

- **Sistemul de acordare a asistenței juridice primare garantată de stat prin intermediul rețelei de para-juriști urmează a fi consolidat și dezvoltat.** Numărul de para-juriști în anul 2017 a ajuns la cifra de 42 de unități cu o perspectivă de creștere anuală continuă. Însă, nu contează doar numărul para-juriștilor, ci mai sunt o serie de aspecte importante care urmează a fi clarificate pentru dezvoltarea rețelei de para-juriști, precum: definitivarea procesului de recunoaștere a profesiei de para-jurist; revizuirea mecanismului de admitere în profesie, de instruire inițială și continuă a para-juriștilor; revizuirea mecanismului de contractare și remunerare. Pentru a avea o viziune mai clară despre necesitățile de abilitare juridică a populației și pentru a facilita procesul de planificare bugetară este necesară elaborarea unei metodologii de evaluare a necesității de acordare a asistenței juridice primare pentru o anumită localitate.
- **Parteneriate ale Oficiilor Teritoriale și ale CNAJGS ce urmează a fi consolidate.** Deși colaborarea CNAJGS cu diferiți actori ai sistemului de justiție (Consiliul Superior al Magistraturii, instanțele de judecată, Uniunea Avocaților, Ministerul Justiției, Procuratura, MAI, organele de urmărire penală, Avocatul poporului ș.a.) s-a îmbunătățit, totuși nu există încă o colaborare orientată sinergic spre respectul drepturilor omului în general, și a dreptului la apărare în special, în sistemul de justiție al RM. Rezultatele activității fiecăreia din aceste instituții se prezintă în indicatori diferiți. Sistemul de justiție, de acuzare și apărare, este axat pe autosuficiență funcțională și acordă o atenție sumară la insistența oficiilor teritoriale de a promova interesele justițiabililor. Reprezentanții acuzării, care anterior confruntau problema asigurării formale cu apărător, sunt interesați, la fel ca și mulți dintre judecători, doar în soluționarea

părții organizatorice, nu și a dimensiunii calitative. O comunicare mai intensă, la nivel central și local este necesară, mai ales că metodele și procedeele de lucru în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat sunt în permanentă dezvoltare, ceea ce presupune o mediatizare și informare permanentă a modalității de funcționare.

Întru depășirea deficiențelor și constrângerilor menționate anterior, CNAJGS adoptă prezenta strategie, ca și document ce ar duce la utilizarea eficientă și sinergică a resurselor CNAJGS și ale Oficiilor sale teritoriale în vederea realizării misiunii sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat. Datorită evoluțiilor permanente din cadrul sistemului și a modificării continue a mediului extern de activitate, strategia de activitate în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat pentru anii 2018-2020 va fi actualizată permanent, fiind adoptat și un plan anual de implementare a acesteia.

III. MISIUNEA SISTEMULUI DE ACORDARE A ASISTENȚEI JURIDICE GARANTATE DE STAT

Protejarea dreptului la un proces echitabil, stabilit de articolul 6 al *Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*, inclusiv asigurarea accesului liber și egal pentru toate persoanele la asistență juridică, prin organizarea și acordarea asistenței juridice garantate de stat, precum și diminuarea impedimentelor economico-financiare în realizarea accesului la justiție.

IV. VIZIUNE

Asigurarea accesului liber și egal pentru toate persoanele la asistență juridică efectivă în cadrul unui sistem cost-eficient, accesibil și nediscriminatoriu de asistență juridică garantată de stat.

V. OBIECTIVE STRATEGICE:

- 1. Consolidarea capacității CNAJGS și a Oficiilor sale teritoriale de organizare și management a sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat:**
  - a) Revizuirea cadrului normativ-juridic și promovarea modificărilor în legislație în vederea înlăturării lacunelor și coliziilor în procesul de acordare a asistenței juridice garantate de stat;
  - b) Generalizarea practicii de implementare și elaborarea de recomandări în vederea aplicării uniforme a legislației în domeniul asistenței juridice garantate de stat;

- c) Ajustarea schemei de încadrare și de remunerare a personalului Aparatului administrativ și Oficiilor teritoriale ale CNAJGS în contextul extinderii spectrului de servicii de AJGS, instituirea de noi mecanisme și sarcini;
- d) Dezvoltarea capacităților profesionale ale Aparatului administrativ și Oficiilor teritoriale ale CNAJGS în vederea gestiunii eficiente a activităților din sistemul de AJGS;
- e) Monitorizarea activității curente a Oficiilor teritoriale ale CNAJGS și luarea măsurilor instituționale conform competenței în vederea îmbunătățirii;
- f) Colectarea și analiza trimestrială a datelor statistice pentru determinarea necesităților, stabilirea tendințelor și dinamicii în cadrul sistemului, precum și estimarea costurilor de asistență juridică garantată de stat;
- g) Dezvoltarea sistemului de evidență automatizată a datelor statistice;
- h) Elaborarea și testarea unei platforme electronice unice de transmitere, recepționare și prelucrarea a solicitărilor de acordare a asistenței juridice garantate de stat;
- i) Asigurarea unei planificări bugetare eficiente a costurilor pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat;
- j) Conectarea efectivă a Oficiilor teritoriale ale CNAJGS la bazele de date corespunzătoare în vederea verificării informațiilor privind capacitatea de plată a solicitanților de AJGS;
- k) Implementarea mecanismului de recuperare a cheltuielilor pentru asistența juridică;
- l) Elaborarea mecanismului de acordare a asistenței juridice parțial gratuite;
- m) Identificarea unor surse adiționale care vor putea fi utilizate la consolidarea sistemului asistenței juridice garantate de stat;
- n) Mediatizarea sistemului de AJGS, a activităților realizate și rezultatelor obținute;
- o) Elaborarea și implementarea planului anual de activitate în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat și determinarea rolurilor și responsabilităților.

Indicatori:

- a) Cadrul legal și secundar privind asistența juridică garantată de stat ajustat periodic și aplicat uniform pe teritoriul Republicii Moldova;
- b) Bunele practici în domeniul AJGS identificate la nivel local de Oficiile teritoriale și incluse în actele normative elaborate de CNAJGS și alte autorități publice;
- c) CNAJGS funcțional și cu o abordare coerentă a domeniului asistenței juridice garantate de stat;
- d) Schema de încadrare și de remunerare a personalului Aparatului administrativ și al Oficiilor Teritoriale ale CNAJGS ajustată;

- e) Angajații din sistemul de AJGS în număr suficient, motivați și calificați să exercite atribuțiile conform fișelor de post;
- f) Capacități consolidate ale CNAJGS și Oficiilor sale teritoriale de colectare, sistematizare și utilizare a datelor statistice în vederea asigurării funcționalității sistemului de asistență juridică garantată de stat;
- g) Sistemului de evidență automatizată a datelor statistice îmbunătățit și dezvoltat;
- h) Necesitățile de asistență juridică garantată de stat estimate și mecanism de planificare a costurilor bugetare funcțional;
- i) Mecanism de recuperare a cheltuielilor pentru asistența juridică implementat, funcțional și costuri de asistență juridică garantată de stat recuperate;
- p) Oficiilor teritoriale ale CNAJGS conectate la bazele de date în vederea verificării informațiilor privind capacitatea de plată a solicitanților de AJGS;
- q) Mecanism de acordare a asistenței juridice parțial gratuite elaborat și testat;
- r) Resurse adiționale cooptate în vederea asigurării funcționalității și accesibilității sistemului de asistență juridică garantată de stat;
- s) Sistemul de AJGS mediatizat;
- t) Gradul de implementarea Planului de acțiuni evaluat anual.

2. Consolidarea capacității avocaților de acordare a unei asistențe juridice calificate, eficiente și calitative beneficiarilor de AJGS:

- a) Revizuirea cadrului normativ privind mărimea și modul de remunerare a avocaților, inclusiv avocaților publici, pentru serviciile de acordare a asistenței juridice garantate de stat în vederea îmbunătățirii acestora;
- b) Revizuirea rolului și locului avocaților publici în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat;
- c) Îmbunătățirea cadrului normativ și al practicii, precum și asigurarea transparenței în procesul de selectare a avocaților în vederea acordării asistenței juridice calificate garantate de stat;
- d) Elaborare și aprobarea standardelor de calitate, care ar putea servi drept repere în procesul de monitorizare externă a calității serviciilor de asistență juridică garantată de stat acordate de către avocați. Elaborarea ghidurilor practice și metodologice pentru avocați;
- e) Contribuirea la instruirea inițială și continuă a persoanelor autorizate să acorde asistență juridică garantată de stat și consolidarea parteneriatelor cu instituțiile dotate cu competențe de instruire inițială și continuă (Uniunea avocaților; Institutul Național al Justiției ș.a.);
- f) Examinarea oportunității de extindere a listelor specializate de avocați în anumite categorii de cauze, inclusiv actualizarea permanentă a celor existente;
- g) Instituționalizarea și implementarea mecanismului de monitorizare externă a calității asistenței juridice garantate de stat;

- h) Facilitarea elaborării și implementării unor programe conexe, precum asistența juridică holistică, prevenire și dejudiciarizare, litigare strategică, advocacy, abilitarea juridică a populației ș.a.

Indicatori:

- a) Mărimea și modul de remunerare a avocaților pentru serviciile de acordare a asistenței juridice garantate de stat revizuite și îmbunătățite. Avocați motivați să acorde asistență juridică calitativă;
- b) Rolul și locul avocaților publici în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat revizuit și determinat. Rețeaua națională de avocați publici funcțională și eficientă;
- c) Sistem transparent și non-discriminatoriu de admitere în sistemul de AJGS a avocaților în vederea acordării asistenței juridice garantate de stat;
- d) Standarde profesionale de activitate a avocaților elaborate participativ, adoptate și respectate;
- e) Numărul de persoane autorizate să acorde asistență juridică garantată de stat instruite și calitatea programelor de instruire;
- f) Liste de avocați specializați actualizate și după caz noi instituite;
- g) Mecanism de monitorizare externă a calității asistenței juridice garantate de stat instituționalizat și aplicat continuu;
- h) Gradul de satisfacție a beneficiarilor privind calitatea asistenței juridice acordate, inclusiv calitatea serviciilor specializate.

3. Dezvoltarea și consolidarea sistemului de asistență juridică primară garantată de stat:

- a) Dezvoltarea și consolidarea rețelei de para-juriști ca formă de acordare a asistenței juridice primare garantate de stat;
- b) Identificarea și implementarea de mecanisme de sensibilizare a administrației publice locale și altor autorități, în vederea sprijinirii și promovării para-juristului în comunitate, a utilității acestuia în comunitate;
- c) Elaborarea unei metodologii unice de identificare a necesității de abilitare juridică a populației într-o anumită localitate;
- d) Extinderea continuă a rețelei de para-juriști în localitățile rurale și urbane din întreaga țară, ținând cont de necesitățile de abilitare juridică;
- e) Definitivarea procesului de recunoaștere a statutului de para-jurist ca profesie oficială în RM;
- f) Susținerea acțiunii de consolidare a statutului de para-jurist prin asocierea profesională;
- g) Revizuirea mecanismului de selectare, contractare și remunerare a para-juriștilor;

- h) Revizuirea mecanismului de instruire inițială și continuă a para-juriștilor;
- i) Revizuirea mecanismului de responsabilizare a para-juriștilor, inclusiv a cadrului normativ cu privire la conflictele de interese și incompatibilități;
- j) Pilotarea mecanismului de acordare a asistenței juridice primare specializate unor anumite categorii defavorizate ale populației prin intermediul para-juriștilor specializați;
- k) Dezvoltarea platformei on-line de acordare a asistenței juridice primare care permite beneficiarilor să-și rezolve problemele de ordin juridic la distanță;
- l) Elaborarea și instituționalizarea mecanismului de acordare a asistenței juridice primare garantate de stat de către asociațiile obștești;
- m) Pilotarea unor noi modele de acordare a asistenței juridice primare garantate de stat, orientate la necesitățile beneficiarilor din categoriile social-vulnerabile;

Indicatori:

- a) Grad avansat de accesibilitate al serviciilor de asistență juridică primară garantată de stat;
- b) Servicii de asistență juridică primară garantată de stat corelate necesităților populației;
- c) Rețeaua națională de para-juriști funcțională și eficientă;
- d) Schema de extindere la nivel național implementată;
- e) Numărul de beneficiari ai asistenței juridice primare;
- f) Procesul de recunoaștere a statutului de para-jurist ca profesie oficială definitivat;
- g) Mecanismului de selectare, contractare și remunerare a para-juriștilor revizuit și îmbunătățit;
- h) Mecanismul de instruire inițială și continuă a para-juriștilor revizuit și îmbunătățit;
- i) Mecanismul de responsabilizare a para-juriștilor, inclusiv a cadrului normativ cu privire la conflictele de interese și incompatibilități revizuit și îmbunătățit;
- j) Platformă on-line de acordare a asistenței juridice primare la distanță dezvoltată;
- k) Mecanism de acordare a asistenței juridice primare de către asociațiile obștești elaborat și instituționalizat;
- l) Noi modele de acordare a asistenței juridice garantate de stat pilotate.

4. Asigurarea transparenței de funcționare a sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat și a accesului la informație cu caracter juridic și consolidarea parteneriatelor

- a) Asigurarea transparenței de funcționare a sistemului de asistență juridică garantată de stat prin comunicarea informațiilor relevante prin intermediul mass-media și plasarea permanentă a informației pe pagina web a CNAJGS;

- b) Sensibilizarea comunității juridice și a publicului în general referitor la inovațiile, activitățile și rezultatele obținute în sistemul de asistență juridică garantată de stat;
- c) Intensificarea circuitului informațional între CNAJGS, Aparatul administrativ și Oficiile sale teritoriale; CNAJGS și Parlament, Guvern, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor; CNAJGS și Uniunea Avocaților; CNAJGS și mass-media; CNAJGS, Oficiile sale Teritoriale și actorii justiției: judecători, procurori, ofițeri de urmărire penală; Oficiile teritoriale ale CNAJGS și mass-media locală;
- d) Asigurarea unei colaborări eficiente cu organele de drept în vederea respectării drepturilor și intereselor legitime ale beneficiarilor de asistență juridică garantată de stat;
- e) Consolidarea parteneriatelor cu organizațiile interesate în promovarea accesului la justiție și accesului la informație cu caracter juridic pentru diferite segmente ale populației Republicii Moldova, inclusiv cu parteneri de dezvoltare și organizații din alte state în vederea preluării de bune practici în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat;
- f) Formarea unor parteneriate durabile cu asociațiile obștești, instituțiile de învățământ și mediul academic în vederea monitorizării și cercetării domeniului asistenței juridice garantate de stat, promovării accesului la informație cu caracter juridic, precum și cooptării voluntarilor în sistem.

Indicatori:

- a) O mai mare transparență și încredere publică în activitatea sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat;
- b) Rolul CNAJGS în sistemul autorităților publice cu atribuții în sistemul de justiție determinat;
- c) Reprezentanți ai sistemului de justiție și factori de decizie familiarizați și suport sistemului de acordare a asistenței juridice garantate de stat;
- d) Parteneriate consolidate cu actorii din sistemul de justiție, organizații interesate în promovarea accesului la justiție, asociații obștești, instituții de învățământ și mediul academic orientate spre respectarea drepturilor și intereselor legitime ale beneficiarilor de asistență juridică garantată de stat.

VI. PARTENERII STRATEGICI:

La implementarea efectivă a prezentei Strategii, pot contribui reprezentanții instituțiilor de stat, interguvernamentale și neguvernamentale naționale și internaționale cu atribuții și/sau interesați în sistemul de asistență juridică garantată de stat, în mod special:

- a) Parlamentul Republicii Moldova;
- b) Guvernul Republicii Moldova,

- c) Ministerul Justiției;
- d) Uniunea Avocaților;
- e) Consiliul Superior al Magistraturii;
- f) Ministerul Finanțelor;
- g) Procuratura Generală;
- h) Ministerul Afacerilor Interne;
- i) Inspectoratul Național al Poliției;
- j) Oficiul Avocatului Poporului;
- k) Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei;
- l) Institutul Național al Justiției;
- m) Partenerii de dezvoltare, inclusiv, UNICEF-Moldova, PNUD-Moldova, Fundația Soros-Moldova precum și alți parteneri ai CNAJGS.

VII. ETAPELE IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI ȘI PLANUL DE ACȚIUNI

Obiectivele operaționale și activitățile specifice se vor reflecta în Planul anual de acțiuni al CNAJGS de implementare a Strategiei de activitate în sistemul de acordare a asistenței juridice garantate de stat pentru anii 2018-2020.